

OpenOffice és KDE: a Linux arca

Polló László urat, a Portocom Számítástechnikai Részvénytársaság igazgatóját kerestük meg, hogy a Linuxhoz fűződő kapcsolatáról faggassuk.

Mészáros Ferenc: *Úgy hírlík, hogy Önök gépeiket SuSE Linux operációs rendszerrel forgalmazzák.*

Polló László: Kétféle számítógépet forgalmazunk, a Portocom azonban alapvetően hordozható gépeiről híres, jelenleg is ezek teszik ki forgalmunk 98-99 százalékát. Ha linuxos gépet kérnek tőlünk, akkor a SuSE Linuxot ajánljuk a hordozható gépekre, sajnos azonban nem túl sokat adtunk el belőle. Készítettem erről egy gyors kimutatást: negyven kelt el, ebből egy Mandrake-vel és 39 SuSE Linuxszal. Azt azonban tudni kell, hogy a hordozható gépeinken Linuxot futtatók száma azért lényegesen több, mint ez a negyven. Az emberek ugyanis szeretik maguk föltelepíteni a saját Linux-rendszerüket. Akik jelenleg Linux-kedvelők, azok általában nem olyanok, akik egyszerűen csak használják a számítógépet, hanem szakemberek, akik mélyen érdeklődnek az operációs rendszerek iránt, ezért inkább maguk szeretik testre szabni azt. Becslésem szerint egyébként az eladott 15 ezer gépből több száz – azaz nagyjából két-három százalék – üzemel Linux alatt. Jelenleg talán az a legjobb hír, hogy működnek!

M. F.: *A Linux egyre inkább kezd előtérbe kerülni több felületen is. Az Önök által forgalmazott egyedi kártyákhoz tudnak-e linuxos meghajtókat biztosítani?*

P. L.: Jelenleg a kártyagyártók elég ritkán adnak linuxos meghajtókat, leggyakrabban Microsoft-meghajtókat mellékelnek. Ugyanakkor kártyáink – miután mi Tajvanról vásárolunk – olyan lapkakészletekre épülnek, amelyek általánosan használatosak a világ összes részén, ebből kifolyólag minden gond nélkül futtathatók a legváltozatosabb linuxos környezetekben is. Tehát ilyen típusú összeférhetlenségi hibákkal eddig még nem kellett megküzdünk.

M. F.: *Akkor a forgalmazóik, eladóik meg tudják mondani, hogy melyik az a kártya, amelyik megbízhatóan működik Linux alatt is?*

P. L.: Jelenleg ilyen vizsgálatokat nem végzünk, ugyanis nincs rá számottevő igény – a kereslet egyelőre még nem indokolja, hogy fejlesztőmérnökeink ezzel foglalkozzanak. Természetesen nagyobb megrendelés esetén megtesszük, ilyen volt például Portonet-rendszerünk kiépítése, mely asztali PC-kből áll; és saját magunk fejlesztettünk hozzá programokat, sőt meghajtókat is beszereztünk, illetve megfelelő ségi vizsgálatokat is végeztünk. Egyik fejlesztőmérnökünk kimondottan ilyen típusú kérdésekkel foglalkozik. Meglévő kártyáink – ezek a szokásos faxmodem-, ethernetkártyák – gond nélkül működnek linuxos környezetben, tehát nem kellett ezzel még külön foglalkoznunk.

M. F.: *Több munkagépet tartalmazó hálózatra egyéni megoldásuk van.*

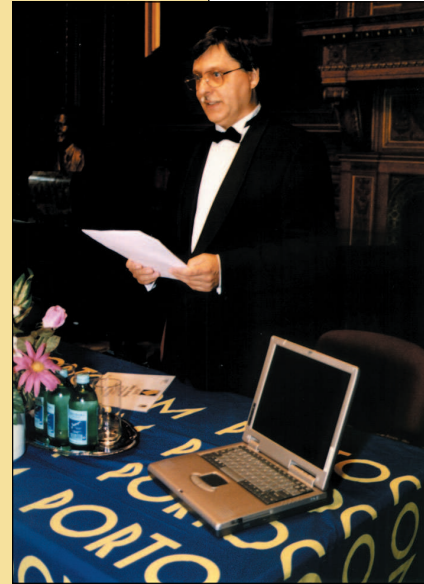
P. L.: A Portonet hálózati számítógéprendszer létrehozása során az alapgondolatunk az volt, hogy nagyon olcsó és mégis jól üzemeltethető irodai környezetet készítsünk Linux alá. Mi a következő megoldást választottuk: legyenek olyan munkaállomások, amelyekben a processzor,

a memória nagyteljesítményű – tehát gyors gépek –, ugyanakkor tároljunk mindent egy központi gépen. Ez arra jó, hogy minden javítás, frissítés azonnal végrehajthó az összes munkaállomáson, továbbá nagy sebességű 100 Mbit/mp-es ethernethálózattal összeköttöttük ezeket a gépeket, hogy be lehessen tölteni egy boot-EPROM segítségével magát az operációs rendszert is, így arra tetszőleges programokat lehet letölteni. Nagymértékben kihasználjuk a munkaállomások erőforrásait, miközben a rendszergazdák „álmát” valósítjuk meg azzal, hogy mindent központilag tudunk felügyelni.

M. F.: *Ez a megoldás mennyiben hasonlít a régi nagyszámítógépes rendszerekhez, ahol a központi géphez terminálokkal csatlakoztak a felhasználók?*

P. L.: A terminálok csak a megjelenítésre szolgáló eszközök voltak, a jelenlegi munkaállomások programok futtatására is alkalmasak, és ezeket a központi géphez kapcsoljuk.

A régi hálózatokban először volt a terminál, amely csak karakterek és képpontok megjelenítésére volt alkalmas, aztán később jött az X-terminál, ez már grafikus felületek használatára is alkalmas volt. A mostani megoldás jóval többet tud elődeinél, mert processzorral és memóriával rendelkező gép, így programok futtatását is lehetővé teszi, ezáltal tehermentesíti a központi kiszolgálót. Ebben az elgondolásban már a beruházási költségeket is mérsékelni lehetett. Bár a munkaállomásból legfeljebb egy merevlemez tudtunk kihagyni, ami nem olyan nagy megtakarítás. Ezzel szemben az operációs rendszeren nagyon sokat nyertünk, hiszen szabad Linux-változatokat használtunk, illetve nagyon olcsó kiszolgálóhoz való Linux-változattal is el tudtunk indulni. A munkaállomásokra gyakorlatilag csak a Linux-rendszermag került föl – ez ugyanis szabad felhasználású –, és erre telepítettük a StarOffice-t, illetve az OpenOffice-t. Az elején még az 5.1B-vel indultunk, majd az 5.2-es StarOffice-szal folytattuk. Az OpenOffice-nak jelenleg is zajlik a magyarítása, ezért még nem használjuk. A StarOffice nagyon olcsó rendszer és az irodai feladatokat önmagában is képes ellátni: a szövegszerkesztést, a táblázatkezelést, a rajzolást, a webböngészést, a különleges matematikai képletszerkesztést, az adatbázis-kezelést, és még ki tudja hány szolgáltatással bír – tehát a StarOffice rendkívül széles körben használható irodai csomag. Tudjuk, hogy a programcsomag úgy keletkezett, hogy a Sun megvásárolta a német StarDivision céget (a StarOffice fejlesztőjét), és hogy borsot törjön a Microsoft orra alá, szabaddá tette a programot. Én úgy gondoltam, hogy

a Portonet a Linuxszal és a StarOffice-szal hazánkban jó megoldás lesz, pontosan azért, mert a tőkeszegény, induló vadkeleti kapitalizmusban dolgozó ország számára kitörést jelenthet. Majd egy évig erőltettük ezt a rendszert, de sajnos nem könyvelhettünk el igazi sikereket.

M. F.: *A StarOffice-ról megjelentettek egy könyvet is, amit a cég munkatársai írtak. Kérem, nagy vonalakban ismertesse olvasóinkkal.*

P. L.: Megjelentettük a StarOffice kezelési kézikönyvet is, mely önmagában sikeressé vált. Már a második utánnomás is fogyóban van, és hamarosan jön a harmadik kiadás. A sikerre való tekintettel a StarOffice alapkézikönyvhöz most a haladók számára is megjelentünk egy kézikönyvet. Mindkettőt *Kenczler Mihály* írta. Ha a StarOffice-nak – OpenOffice-nak – elkészül a magyartítása, a kézikönyv már nem lesz annyira fontos, hiszen az első kötet azt a felhasználói réteget célozta meg, akik nem tudnak annyira angolul (gyakorlatilag a feliratok fordítását tartalmazta).

Már elkészült a második kézikönyv – egyelőre még csak – nyomdai előkészítés előtti változata. A főbb fejezetcímek: Fejlett dokumentumkezelés, Sceduler – feladatütemezések, Grafikák a StarOffice-ban, Internetkezelés – levelezés, böngészés, Adatkezelés, Programozás – hiszen a StarOffice-nak saját, önálló programozási nyelve van.

M. F.: *A StarOffice lefedi a Linux alatt azokat a lehetőségeket, amelyeket leginkább a Microsoft ural a Windows alatt, azaz az irodai felhasználás piaci területét?*

P. L.: Még egy dologról szót kell ejteni a Linuxszal kapcsolatban. A Windows hazánkban akkor vált igazán sikeressé, amikor a Microsoft – igen korán – magyartotta irodai programcsomagját, az MS Office for Windowst. Azt gondolom, hogy ma hazánkban azért van a Microsoftnak ekkora (megközelítőleg 99%-os) piaci részesedése ezen a területen, mert ezt elsőként meglépte, jól tette, és így nem véletlenül érte el ezt a részesedést. Természetes, hogy a Linux a jelenlegi nagyjából egy-két százalékos piaci részesedéséről csak úgy léphet előre, hogyha ugyanezt a lépést megteszi. Mi tavaly már megtettük az első lépést: a KDE-nek (az egyik legkedveltebb kezelői felület) elkészítettük a profi fordítását, és ehhez szintén megjelentettünk egy kézikönyvet *KDE – a Linux arca* címmel. Így a felület legalább „magyarul beszél”. A StarOffice-t sajnos nem tudtuk magyartítani, erre ugyanis nem volt energiánk. Azóta természetesen a KDE is továbblépett, és már nem mi fordítjuk, ezt szintén állami segítséggel fogja egy másik cég megtenni. Mostantól kezdve a KDE, illetve az OpenOffice magyarul fog beszélni, így a Linux-OpenOffice együttesnek megszűnik a nyelvi korlátok miatt kialakult versenyhátránya a Microsofttal szemben. Itthon – tudomásul kell venni – a lakosság nagyon kis százaléka beszél idegen nyelvet, és abban is bizonytalan, amit ismer, tehát a fordításra nagy az igény.

M. F.: *Abban, hogy a Linux és párhuzamosan az OpenOffice előnyre tegyen szert a Windows-hoz képest, nagymértékben közreműködik a szoftverrendőrség is,*

hiszen egyre többen félnek a Microsoft termékeinek törvénytelen használatától. Így lehetőségük lesz megkezdni a gondot szabadon használható programmal.

P. L.: Nem egyszerű folyamat! Azért hadd mondjam el, hogy nálunk, ahol negyvenen vagyunk, és mindenkinek van számítógépe, négy munkaállomáson nem tudtuk egyszerűen „kiirtani” a Microsoft Office-t, ezeken meg kellett hagyni törvényes felhasználási szerződésekkel, és mindössze 36 állomásra tudtuk csak a StarOffice-t telepíteni.

M. F.: *Ez azért nem rossz arány!*

P. L.: Azért váltottunk, mert kiszámoltuk, hogyha negyven munkaállomásra telepítjük a Microsoft Office-t – akár még egy korábbi, olcsóbb változatát –, az is több mint négy millió forintba kerülne a cég számára; a jelenlegi, legújabb változatok pedig még ennél is lényegesen drágábbak lennének. Úgy döntöttünk, hogy amilyen mértékben csak lehet, mérsékeljük az ezzel kapcsolatos kiadásainkat. Ugyanakkor a cégnél működő belső rendszer csak Microsoft-előttel rendelkezik, tehát nálunk a munkaállomásokon nincs Linux. Kényszerből Microsoft operációs rendszereket alkalmazunk, mert a Dataflex fejlesztőeszköznek, amit a saját programjaink fejlesztői használnak, jelenleg még nincs Linux alatt futtatható ügyfélváltozata. És addig, amíg nincs ilyen, a cégen belül nem tudunk teljes körűen áttérni.

M. F.: *Ez akár felhívás is lehetne vállalkozó szellemű linuxos fejlesztők számára, ha szabad lenne a Dataflex is!*

P. L.: A Dataflex nagyon hatékony fejlesztőkörnyezet, magam is éveken keresztül dolgoztam benne, ezért is választottam ezt. Azt gondolom, hogy az összes igazán komoly fejlesztőkörnyezet ugyanazzal a gonddal küszködik. Az elmúlt 15-20 év alatt fejlődtek ki a Microsoft világában, és történik ugyan némi vándorlás a Linux irányába, de az első lépések mindig a kiszolgálók felé történnek. A Dataflex alkalmazásfejlesztő környezetnek is létezik Linux alatt futtatható változata, az úgynevezett runtime-on futtatható változatok. Ezek vagy buta terminálokhoz, vagy Linuxot futtató gépekhez készültek, de nincsen olyan szép grafikus felületük, mint ami a Microsoft Windowshoz tartozik. Ez elsősorban a Windows rendkívül jelentős piaci részesedésére vezethető vissza. Addig, amíg a Linux igazán meg nem erősödik, addig nem is fogják elvégezni ezt a munkát, így ez „róka fogta csuka, csuka fogta róka” helyzet. Meg kell erősödni a Linuxnak. Még egy saját tapasztalattal egészíteném ki a képet: a cégünknel természetesen van linuxos gép – a webkiszolgálónk ➔ <http://www.portocom.hu>.

M. F.: *Itt bizonyíthatja megbízhatóságát a Linux!*

P. L.: A NetWare nálunk hálózati kiszolgálóként üzemel, tehát fájl-, illetve nyomtatókiszolgáló egyben, és amikor telepítettük a webkiszolgáló alkalmazást is, bizonytalanlanná vált a működése. Ezért két külön gépre osztottuk szét a feladatokat, és azóta Linux alatt fut a hálózatkézelés, illetve meghagytuk a fájl- és nyomtató-kiszolgálást a NetWare-nek.

M. F.: *Szeretném, ha bemutatná olvasóinknak a Portocom kiszolgálóját.*